

stěžovatel byl převzetím a prodejem tabáku nápomocen Karlu V-ovi, ač věděl, že V. vsunul se jako zbytečný a škodlivý článek mezi výrobce a spotřebitele na úkor tohoto. Nejsou tedy činnosti v té které z obou obžalob uplatňované, pokud se týče v druhém případě rozsudkem uplatněné, úplně totožny a byl by ostatně i při totožnosti činu jím porušen zákon ve dvou různých ustanoveních, jejichž porušení nemůže býti uplatňováno jednou obžalobou, když pro trestné činy proti zákonu o válečné lichvě příslušnými jsou jiné než řádné soudy, příslušné pro zločin podvodu. Řetězový obchod, po případě trestná pomoc k němu, byť k stíhání v obou směrech dal podnět též příběh, nepřestal proto býti trestným tím, že byla podána obžaloba i pro zločin podvodu.

Čís. 549.

Pokud jest seškrabování pryskyřice s lesních stromů za účelem jejího zcizení pouhým lesním pychem a kdy stává se trestným dle obecného trestního zákona.

(Rozh. ze dne 1. října 1921, Kr I 175/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 10. ledna 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 176 II. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovozuje po stránce věcné, že výrok odsuzující jest právně pochybeným, ježto jde u stěžovatele toliko o sbírání pryskyřice seškrabováním jí se stromů a to ještě ve množství poměrně nepatrném, což neopodstatňuje vůbec krádeže dle všeobecného trestního zákoníka, nýbrž pouze lesní pych, jež tresce úřad politický. Po stránce subjektivní poukazuje na to, že stěžovatel vzhledem k tomu, že smůla v panských lesích lidmi houfně byla sbírána a veřejně prodávána a vzhledem k ujišťování soudruhů, že sbírání smůly je všeobecně dovoleno, i v lesích panských, byl v omylu, z kteréžto příčiny ve svém jednání nemohl spatřovati ani přestupku, natož zločinu krádeže. Po stránce posléze uvedené sluší ovšem poukázati k tomu, že tento omyl stěžovatelův není soudem nalézacím zjištěn, ba ze zjištění rozsudku, že sbírání pryskyřice lesními správami veřejně bylo zakázáno a ani soukromníky nebylo dovoleno, spíše vyplývá, že soud nalézací neuznává omylu na straně obžalovaných. Přisvědčiti však sluší zmateční stížnosti, že sbírání pryskyřice neopodstatňuje, byť i šlo u jednotlivých pachatelů o množství dosti značné v ceně prodejní i 50 Kč převyšující, za daných okolností nutně skutkovou povahu krádeže ve smyslu trestního zákona, nýbrž že může tvořiti i jen politicky trestný lesní pych. Zákon lesní ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák.

v § 60 výslovně označuje za pych, čili škodu lesní pod čís. 5, »když by kdo sbíral mízu stromovou (pryskyřici, terpentín, mízu březovou a javorovou), úrodu lesní (semeno dřevní, ovoce lesní, borůvky, jahody a pod.), houby a doutnačku čili shnilé dřevo.« Ovšem obsahuje § 60 lesního zákona skutkové podstaty, které se provedením kryjí s krádeží dle trestního zákona a sám vyslovuje, že dotyčné činnosti jsou lesním pychem jen tehda, pokud se na ně nevztahuje obecný zákon trestní. Hranici shledává praxe pravidelně v nepatrné ceně přivlastněných lesních produktů, která ovšem nynějšími všeobecnými poměry cenovými rovněž doznala poměrného zvýšení. V tomto případě ovšem cena pryskyřice obžalovanými při jednotlivých pochůzkách do panských lesů nasbírané byla dosti značná. Odnášelil při svém přistižení dne 4. ledna 1920 stěžovatel František J. 24 kg a spoluobžalovaný 25 kg pryskyřice. Avšak nelze též přehlédnouti jakost lesního produktu, o který jde v tomto případě. Jde totiž v § 60 lesního zákona o výrobky lesního hospodářství majitelem zvláště vypěstované a hájené (dříví drobnějšího druhu, sazenice, místy tráva), jichž majitel lesa sám po případě zamýšlí zužitkovati a v nichž vidí součást pravidelného výnosu lesního hospodářství, po většině však i výrobky, které pravidelně bez přičinění majitelova v lese rostou nebo jinak se vyvíjejí a na jejich zužitkování tento vůbec nereflakuje (houby, jahody, pryskyřice). Tyto posléze uvedené výrobky mívaly celkem za dob normálních cen nepatrnou, která vlastně vytvořena byla teprve činností na jejich sbírání a dopravu na místo spotřeby vynaloženou. Za nynějších mimořádných poměrů cena ta ovšem značně stoupla, nejen stoupnutím ceny práce, nýbrž částečně též tím, že produkty ty nabyly významu jako poživatiny nebo staly se náhražkami za suroviny v průmyslu potřebné, jež nyní jen za ceny nepřiměřeně zvýšené snad i jen v množství nepostačujícím lze zjednatí. Sbíráni takovýchto produktů bylo dříve namnoze majiteli lesa mlčky trpěno. Tam, kde bylo zakazováno neb závislým učiněno na zvláštním povolení, nebyla pravidelně příčina toho, že by snad majitel lesa spatřoval v přivlastňování si takových předmětů o sobě zasahování do své sféry majetkové, nýbrž poněvadž sbírání to spojeno bylo s poškozováním vlastní lesní kultury neb stěžováním dozoru nad dřívím. Ani zákonodárce neshledával ve zcizování těchto lesních výrobků krádeže ve smyslu trestního zákona. Nasvědčuje tomu nejen předpis § 60 lesního zákona, nýbrž i předpis § 174 II. d) tr. zák., jenž za kvalifikovanou krádež označuje toliko krádež dříví — ne plodin lesních vůbec — v lesích zahájených, jakkoli by i cena těchto, zvláště sečtou-li se obnosy z většího počtu útoků, snadno mohla překročovati peníz v § 174 II. tr. zák. uvedený. Ne bezvýznačným ve směru uvedeném jest i předpis § 175 II. a) tr. zák., jenž za zločinnou krádež označuje odcizení listí stromů morušových, jímž krmí se bourci, jen v těch zemích, kde chování bourců činí část průmyslu a venkovského hospodářství, klada je tam na roveň krádeži úrody na poli a ovoce na stromech. Sbíráni a prodej uvedených lesních výrobků jest notoricky tak rozšířeným obyčejem zvláště méně majetné třídy venkovského obyvatelstva, že by se přičilo přímo právnímu jeho citu a vědomí, kdyby se i jen tam, kde bylo lesním úřadem neb majitelem lesa zakázáno, trestalo jako krádež, zvláště po případě jako zločin krádeže. To, co tuto uvedeno, platí též o sbírání pryskyřice. Jakkoli nabyla tato v době nynější značné ceny,

přece bude mítí zákaz jejího sbírání pravidelně již z důvodu šetření lesního stromoví důvod svůj ne v tom, že by majitelé lesa zamýšleli sami ji ve svůj prospěch zužitkovati, nýbrž v okolnosti, že seškrabováním pryskyřice, vytrysklé z poškození stromů vysokou zvěří, poškozují se ještě značněji tyto stromy a brání se jejich vývinu. Z úvah shora uvedených nelze ve sbírání tom, i když se dalo beze svolení majitele lesa a ve větším rozsahu, spatřovati ještě bez bližšího zjištění individuálních poměrů ihned krádež. Tam, kde majitel vyhradil si sám zužitkování tohoto výrobku lesního, sám jeho vývoj snad nasekáváním stromů za tím účelem podporuje, jej sám sbírá neb sbíráti dává a zpeněžuje, spadalo by ovšem i sbírání pryskyřice bez svolení majitele, byly-li poměry ty pachateli známy a nešlo-li o množství zcela nepatrné, pod hledisko krádeže, po případě i zločinné. Jinak mohla by činnost ta spadati pod hledisko zlomyslného poškozování cizího majetku ve smyslu všeob. trestního zákona, zvláště neobmezoval-li se pachatel pouze na seškrabování a sbírání pryskyřice bez jeho přičinění vytrysklé, nýbrž poškozoval-li snad sám zúmyslně stromy, ku př. nasekáváním, by tvoření se její podporoval a rozmnožoval, nebo konečně způsobem dobývání pryskyřice bez jeho přičinění ze stromů vyprýštivší. Není-li tu však těchto okolností, nelze podřaditi sbírání a seškrabování pryskyřice, ani tehda, dělo-li se bez svolení majitele lesa a ve větším rozsahu, vůbec pod trestní zákon, nýbrž sluší spatřovati v něm lesní puch, jež trestati povolán jest úřad správní. V případě, o který se jedná, spokojuje se rozsudek k odůvodnění výroku odsuzujícího pro krádež nejen ohledně stěžovatele, nýbrž také ohledně obžalovaných pro krádež spoluodsouzených toliko zjištěním, že pryskyřice, jimi ve větším množství a značnější ceně seškrábaná a nasbíraná pocházela z panských lesů, kde sbírání její bylo lesní správou zakázáno a že zákaz ten v okolí všeobecně byl znám. Soud však nezabýval se vůbec dalšími okolnostmi shora uvedenými, jež jsou rozhodny pro kvalifikaci nedovoleného sbírání podobných lesních výrobků jakožto krádeže na rozdíl od pouhého lesního puchu, po případě zlomyslného poškození cizího majetku, zvláště, měl-li zákaz sbírání pryskyřice toliko důvod jen v ohledu na ochranu lesního stromoví, či zamýšlelo-li panství tohoto lesního produktu samo využitkovati a bylo-li to obžalovaným známo. Proto jeví se rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalované pro krádež právně mylným a dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zmatečným.

Čís. 550.

Trestní sazba § 138, druhá věta, tr. zák. jest jednotnou. Stačí, byly-li okolnosti, zakládající vyšší trestnost, pojaty do otázky hlavní, není třeba, by byla porotcům v tomto směru dána otázka dodatková.

(Rozh. ze dne 1. října 1921, Kr II 607/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Uherském Hradišti ze dne 3. června 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané vraždy podle §§ 8, 134, 135 čís. 1 tr. zák.